

se učē zemljepisja, t. j., kako je po svetu. Pred vsem drugim pa jim je treba, da dobro poznajo svoj kraj, potem še le morejo se učiti kaj, kako je po širokem svetu. Večkrat pa se godi ravno nasproti. Učitelj kaže učencem vse drugo, le od domačega kraja pa ne trohice, kakor bi mu bila domovina premalo vredna ali zanimiva. Učitelj mora v okraji svoje službe poznati vse navade in šege, polje in gojzd, gore in doline, vode in zemljē, pridelke in obertnijo — z eno besedo vse, karkoli je zanimivega. Slavni pedagog Diesterweg je djal: »Pred vsem drugim tirjam, da učitelj poznā svojo domovino, pa ne le samo svojo domačijo, temuč ves okrog, kjer je njegova šola, in naj naj več te dežele peš prehodi, in naj ne prenočuje samo po gostivnicah, temuč naj hodi tudi po hribih, dolinah in vseh zanimivih krajih; le kar je kdo sam vidil in se učil poznati, lahko od tega tudi drugim kaže živo podobo, in jih vnema za lepo naravo«.

— o —

Šolska letina.

»Klassifikation der Schülerinnen an der Mädchen-Industrial- Hauptschule bei den Ursulinerinnen zu Laibach« kaže, da je bilo v vnanji šoli v štirih razredih in v ponavljavni šoli 935, v notranji šoli pa 148, vkup 1083 deklic. Pisava priimkov je naj več pravilna. — Letno sporočilo glavne deške šole v Loki ima na čelu obširen in prav zanimiv in podučen sostavek pod imenom: »Otrok domā in v šoli«, ki ga je spisal g. ravnatelj sam. Potem so naznanjeni predstojniki šol in učitelji z nekterimi šolskimi novicami. Število učencev v 4 razredih vsakdanje in v 2 razredih nedeljske šole je 353. Razredba učencev je lepo pravilno pisana. — Razredba učenk v dekliški obertnjiški poglavitni šoli pri Č. Č. G. G. Ursulinaricah v Loki ima v vnanji vsakdanji šoli v 4 razredih in v 2 razredih nedeljske šole 459, v notranji šoli pa 32, vkup 491 učenk. Pisava vnanjih učenk je popolnoma pravilna, notranja šola pa ima nemško pisavo, menda zavoljo ptujih učenk, ki so v tej šoli. — »Letno sporočilo očitne glavne šole Kranjske« ima na prvi strani spretni sostavek (ki ga sedaj »Tov.« prinaša): »Šola in dome«, ki ga je spisal ondašnji g. ravnatelj. Za tem so »šolska oznanila«, ktera kažejo prednike in učitelje, pregled posamnih naukoy in število učencev in učenk, dobrotnike te šole, iz šolskega dnevnika in napredek šolske mladosti. Vseh učencev in učenk v tej šoli je 495. Učenke so se tudi učile ročnih del. Pisava imen je vsa pravilna. — »Klassifikation der Schüler an der k. k. Hauptschule zu Stein« ima v vsak-

danji in v nedeljski šoli 226 dečkov. Priimki so pisani po slovenski. »Pregled dekliške obertnijske šole v Kamniku kaže v 3 razredih 82 učenk. Pisava je pravilna. — »Programm und Fortgang an der k. k. Montanhauptschule in Idria« je pa prava soderga zelo smešno pisanih priimkov, n. pr.: Messar (zakaj ne celó Messer!) Urschič, Kossmač, Sajz, Boschič, Tomschič, Čadesch, Wončina, Schgauz i. t. d. Šola, ki svoje učence uči tako pisati, kaže pač naj večjo malomarnost. Šolski predniki in starši, ne molčite k grehu! Učencev in učenk v tej šoli je bilo vseh vkup 840, med njimi 14 učiteljskih pripravnikov. — »Letno sporočilo c. k. očitne glavne šole Postojnske« ima na prvem listu verli sstavek: »Poezija v ljudski šoli«, ki ga je prav gladko spisal g. vodja te šole. Za tem se versté »šolska oznanila«, ki kažejo predstojniško in učiteljsko osebje, pregled posamnih nauk in ur na teden in število učencev, katerih je bilo v vsakdanji in nedeljski šoli 458, — očitne preskušnje, napredek šolske mladosti. Učilo se je tudi risati, sadjereja, in deklice so se tudi učile obertnijskih reči. Pisava, se vé da, je lepo pravilna. »Jahresbericht der unter dem Patronate Sr. Durchlaucht des Fürsten Karl von Auersperg stehenden Hauptschule in Gottschee« ima na čelu sstavek: »Abschied von der Schule« (kakor ga je po razdelitvi šolskih daril govoril V. Černe, učenec 4. razreda). Za tem sledi: Vorstehung und Lehrpersonale, Uebersicht der Schulkinder und ihrer Nationalität, Uebersicht der Gegenstände und die Zahl der Stunden, aus dem Tagebuche dieser Schule, Klassifikation. V vsakdanji šoli sta bila 302, v nedeljski šoli pa je bilo 168 učencev in učenk. Slovenski priimki so, kakor sedaj razun ljubljanske zgledne in idrijske rudarske šole že ves svet dela, pisani lepo po slovenski, nemški pa po nemški. Tako ima vsaki svoje brez vse pravde in národne nagajivosti. — »Klassifikation der Schüler an der k. k. Hauptschule zu Rudolfswerthe« ima vkup 211 dečkov, katerih priimki so tudi lepo enakopravno pisani. — Letno sporočilo očitne glavne šole v Črnomlju je prineslo na čelu sstavek: »Črtice o pisanji v ljudskih šolah«, ki ga je priobčil ravnatelj g. Jakob Gros. Temu je pridjano predstojniško in učiteljsko osebje, pregled posamnih nauk i. t. d., očitne preskušnje in napredek šolske mladosti. Učencev in učenk v vsakdanji šoli je bilo 339, v nedeljski pa 254, vkup 643, za ta kraj lepo število! Podučevalo se je tudi v sadjereji, v svilareji in v vinoreji. Pisava v tem sporočilu je, se vé da, tudi pravilna.

Narava in človek

v svoji pravi složnosti.

Spisal Živkov.

(Dolje.)

Podobnih prigodeb je še več po knjigah zapisanih in dovolj spričanih. Sledeča pa se je l. 1861. primerila: V C—farovu